

דף סוגיה- תחבורה ציבורית בשבת

תחבורה ציבורית בשבת: יש לצאת מהקופסה הפוליטית

יוסי אלפי

4:35 / 22.2.2012

העדר התחבורה הציבורית בשבת מסכנת את הצעירים ומכבידה על המבוגרים. יוסי אלפי סבור כי אסור לחילונים לבטל את עצמם וקדושתם בפני הדתיים, וקורא לשים קץ לסטאטוס קוו

למה החילונים צריכים לסבול את רצונם של מי שכופה עלינו לצאת מהבית עם הרכב הפרטי, או לשבת בבית כי אין אפשרות אחרת? טל אנגלנדר

פעם, בימי ילדותי הפתח תיקואית, נסענו בשבת לים. היינו עולים על משטח הברזל של המשאית הפתוחה, עליה הציבו ספסלים מעץ, כשמסביב היו סולמות עץ חוסמים את האפשרות שנישפך אל מחוץ למשאית. הפנימיות של גלגלי המכוניות, "טאיירים" בלעז, היו מנופחים, ואנחנו היינו נדחסים כולנו, יחד עם הטיירים, ששימשו כאבובים לים. נהג המשאית, שהיה מוביל חומרי בניין בימי החול, היה שוטף את המשטח והופך לנהג לים, וגובה תשלום גם בהתאם.

ההתרגשות של הנסיעה אל הים בשבת איחדה בינינו, חילוניים ודתיים, אשכנזים ומזרחיים, עולים חדשים וותיקים. מאז ימי פתח תקוה של ילדותי עברו הרבה ימים, אבל הים התיכון נשאר כשהיה, הכי קרוב מכל הימים. כמוהו גם החוק להדרת התחבורה הציבורית מכבישי ארצנו בשבתות, גם הוא לא השתנה.

מאז ימי פתח תקוה של ילדותי, הרבה מכוניות פרטיות עלו על הכביש, כמה מאות אלפים. הרבה צעירים נוהגים היום, במיוחד בשבתות, במכוניות של ההורים. מול אותם ימים, בהם היינו שותים מיץ תפוזים, היום הנוער שותה אלכוהול והפחד על הכבישים הפך למהות של תאונות שבת ונסיעה בשכרות.

לא לו שאינם נוהגים בשכרות ואינם שותים, וגם אין להם את המכונית של אבא, הם חייבים לקחת טרמפים ולסכן את עצמם.

הם מגיעים למקומות הבילוי בדרך לא דרך, לפעמים בהליכה ארוכה, או במוניות שעושקות אותם במחירים מופרזים (כן, גם זה קורה). העצבים שלהם עולים והדקירות הופכות לעניין של שגרת שבת. חילול השבת בפרהסיה הפך לחמור יותר עקב השימוש ב"מכוניות שבת" ונהיגתם של "נהגי השבת" הנוהגים מתוך חוסר ברירה, כי אין להם אפשרות להשתמש בתחבורה ציבורית.

הפעלת תחבורה ציבורית בשבת = איבוד הזהות הזהות היהודית

בתגובה לדבריו של ראש הממשלה לפיד כי הוא יפעל לקדם תחבורה ציבורית בשבת, תוקף פעיל הציונות הדתית וטוען כי המהלך הינו בניגוד לסטטוס קוו שבן גוריון כונן: "דורות על דורות נלחמו ונהרגו בכדי להקים מדינה ליהודים וזאת בשביל מה?"

ראש הממשלה יאיר לפיד נשאל לאחרונה במפגש פתוח על התחבורה הציבורית, בדברו אמר לפיד כי תחבורה ציבורית בשבת הינה דבר הכרחי ושהוא יפעל לקידום הנושא באופן מידי.

בכדי לסייע ללפייד להשלים את הבגרות בהיסטוריה נחזור מעט אחורה בזמן: לאחר מלחמת העולם השנייה שגבתה את חייהם של 7 מיליון יהודים ומעט לפני הקמת המדינה הבין ראש הממשלה דאז דוד בן גוריון בצורך בהקמת מדינה ליהודים.

באותו זמן חתם בן גוריון על הסכם הסטטוס קוו שכלל בתוכו 4 סעיפים מרכזיים - כשאחד הסעיפים העיקריים שנחתמו בהסכם זה הוא איסור קיומה של תחבורה ציבורית בשבת מתוך רצון להבדיל את מדינת ישראל משאר המדינות תוך שמירה על הזהות היהודית והלאומית. על כן הפעלת תחבורה ציבורית בשבת = איבוד הזהות היהודית. אנו מבינים את הצורך של אלו שאינם שומרי מסורת לנוע בשבת ממקום למקום, אך אין זו חובתה של המדינה לספק שירותים אלה.

דורות על דורות נלחמו ונהרגו בכדי להקים מדינה ליהודים וזאת בשביל מה? בשביל שנוכל לנסוע לים בשבת?! לפיד התייחס ואמר כי המקומות בהם תפעל התחבורה הציבורית בשבת אלו הרשויות החילונית בלבד בכדי לא לכפות על זאת על שומרי המסורת, אך ברור לכולם שברמת הפרקטיקה אין הדבר אפשרי.

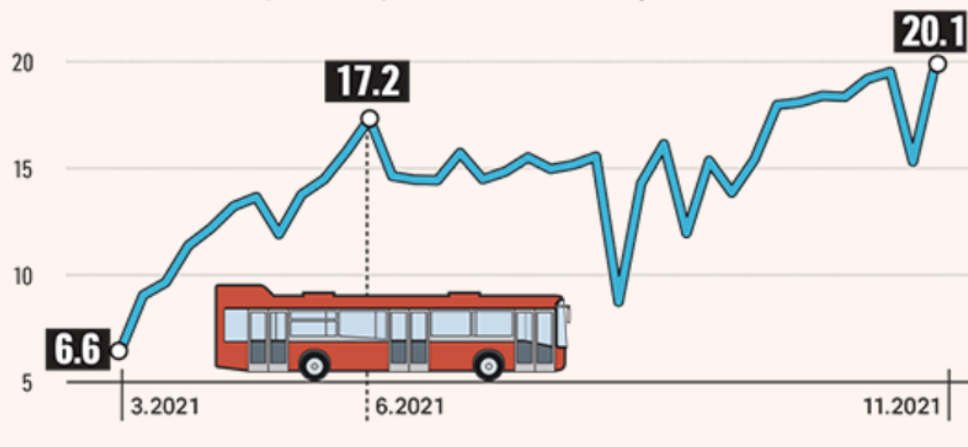
רוב הערים בארץ מעורבות ועל כן לא יצליחו להגיע להסכמה מבלי לפגוע באחד הצדדים, ומעבר לערך הדתי והלאומי זה לא סוד שהתחבורה הציבורית בארץ לוקה בחסר בששת הימים בהם היא פעילה ועל זה רוצים עוד להוסיף? אני ממליץ לחשוב על דברים לפני שזורקים סימאות לאוויר

תחבורה ציבורית

המודל לתחבורה ציבורית בשבת כבר קיים, אבל רק בערים העשירות של גוש דן

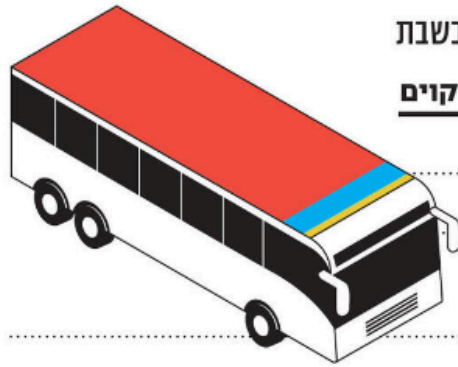
בזמן ששרת התחבורה מנסה לקדם את התחבורה השיתופית בשבת, יש כבר שש עיריות במרכז הארץ שמפעילות אוטובוסים בסופ"ש • בהיעדר תקציבים מהמדינה, ובשל האיסור לגבות תשלום, הביקוש הגדל הופך לנטל על הרשויות: "ככל שאתה מצליח, אתה משלם יותר"

פי 3 נוסעים תוך פחות משנה כמות הנוסעים באוטובוסים של "נעים בסופ"ש" ממרץ עד נובמבר 2021 (באלפים)

בשבת נוסעים בתחבורה פרטית

התפלגות קווי התחבורה לפי פעילות בשבת

מספר קוים

2,629	לא פועלים בשבת	90%
210	פועלים בשבת	7%
74	פועלים בשולי השבת	3%

ערים נבחרות

12	1	תל אביב
12	0	ירושלים
6	7	חיפה
8	3	באר שבע
10	3	ראשון לציון

שלושה מכל ארבעה מרכזי קניות לא עובדים בשבת

62	פתוח בשבת
176	סגור בשבת

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה

תמיכה בהפעלת תחבורה ציבורית בשבת

לפי רמת דתיות

■ תומכים ■ מתנגדים

